MALTA

QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)

ONOR. IMHALLEF
RAYMOND C. PACE

Seduta tal-31 ta' Jannar, 2006

Citazzjoni Numru. 153/2004

“A”

vs

“B”

Il-Qorti,

I. PRELIMINARI.

Rat ic-citazzjoni attrici datata 14 ta’ Mejju 2004 a fol. 1 tal-process fejn gie premess:-

Illi l-kontendenti zzewgu fit-22 t’April 1978 kif jirrizulta mill-anness certifikat taz-zwieg (Dok “A”).

Illi l-kunsens tal-partijiet kien vizzjat b’difett serju ta’ diskrezzjoni ta’ gudizzju fuq il-hajja matrimonjali jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali taghha kif kontemplat fl-**artikolu 19 (1) (d) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta’ Malta.**

Illi l-kunsens tal-partijiet inkiseb bl-eskluzjoni pozittiva taz-zwieg innifsu jew ta’ xi wiehed jew aktar ta’ l-element essenzjali tal-hajja mizzewga kif kontemplat fl-**artikolu 19 (1) (f) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta’ Malta.**

Illi l-partijiet, ghalkemm mhux interdetti jew morda b’mohhhom, ma kellhomx fiz-zmien li sar iz-zwieg, ukoll minhabba raguni temporanja, setghat intelletwali jew ta’ rieda bizzejjed biex jinholoq kunsens ghaz-zwieg kif kontemplat fl-**artikolu 19 (1) (h) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta’ Malta.**

Illi ghalhekk iz-zwieg kontrattat bejn il-kontendenti huwa null u bla effett ghall-finijiet u effetti kollha tal-ligi.

Illi l-istess attur talab lil din il-Qorti sabiex ghar-ragunijiet premessi:-

1. Tiddikjara null u bla effett ghall-finijiet u effetti kollha tal-ligi z-zwieg kontrattat bejn il-kontendenti fit-22 t’April 1978.

Bl-ispejjez u l-konvenuta ngunta in subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni attrici a fol. 3 tal-process;

Rat il-lista ta’ xhieda u d-dokumenti esebiti a fol. 4 u 5 tal-process;

Rat id-digriet affidavit moghti lill-partijiet fis-27 ta’ Lulju 2004 fejn il-Qorti pprefiggiet terminu ta’ tletin (30) gurnata lill-attur sabiex jipprezenta x-xhieda kollha tieghu producibbli bil-procedura ta’ l-affidavits bin-notifika lill-kontro-parti jew lid-difensur taghha, li jkollha wkoll l-istess terminu sabiex hija wkoll tipprezenta l-affidavits taghha.

Rat in-nota tal-konvenuta datata 2 ta’ Settembru 2004 li permezz taghha ddikjarat li hi ma istitwiet l-ebda kawza quddiem it-Tribunal Ekklessjastiku.

Rat in-nota ta' l-eccezzjonijiet tal-konvenuta tat-2 ta' Settembru 2004 a fol. 14 tal-process fejn gie eccepit:-

1. Illi t-talba ta' l-attur hija nfondata fil-fatt u fid-dritt *stante* li l-kunsens tal-partijiet ma kienx vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju fuq il-hajja mizzewga jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali taghha;

2. Illi l-anqas il-kunsens tal-partijiet ma nkiseb bl-eskluzjoni pozittiva taz-zwieg innifsu jew ta' xi wiehed jew aktar mill-elementi essenjali tal-hajja mizzewga;

3. Illi wkoll li l-partijiet, li zgur ma kienux interdetti jew morda b'mohhhom, kellhom fiz-zmien li sar iz-zwieg setghat intellettwali jew ta' rieda bizzejjed biex jinholoq kunsens ghaz-zwieg u li dawn is-setghat intelletwali jew ta' rieda biex jinholoq kunsens ma kienux vizzjati minhabba ebda raguni temporanja.

Illi ghalhekk it-talba attrici ghandha tigi michuda bl-ispejjez.

Salvi eccezzjonijiet ulterjuri.

Rat id-dikjarazzjoni u l-lista tax-xhieda tal-konvenuta a fol. 15 sa 24 tal-process.

Rat in-nota ta' l-attur **"A"** datata 29 ta' Settembru 2004 li permezz taghha esebixxa l-affidavit tieghu stess.

Rat in-nota tal-konvenuta **"B"** datata 16 ta' Dicembru 2004 li permezz taghha esebiet l-affidavit taghha.

Rat il-verbal ta' l-20 ta' Jannar 2005 fejn il-Qorti nnominat lil Dr. Josette Demicoli bhala Assistent Gudizzjarju sabiex tiffissa zewg seduti kull parti biex jinghalqu l-provi.
Rat il-verbali tas-seduti mizmuma mill-Assistent Gudizzjarju fl-4 ta' Marzu 2005; fit-13 t'April 2005 fejn sar il-kontro-ezami tal-konvenuta bil-lingwa Ngliza; u fit-13 ta' Gunju 2005.

Rat ir-rikors ta’ Dr. Silvio Brincat datat 17 ta’ Gunju 2005 fejn filwaqt li nforma lill-Qorti li huwa rrezenja mill-elenku ta’ l-Avukati ghall-Ghajnuna Legali tal-Qorti, talab li jigi revokat l-inkarigu tieghu u jigi sostitwit b’difensur iehor.

Rat id-digriet sussegwenti tal-Qorti tal-21 ta’ Gunju 2005 fejn il-Qorti laqghet it-talba u sostitwiet lil Dr. Brincat b’difensur iehor mill-elenku li lilu jkun imissu t-turn.

Rat in-nota tar-Registratur tal-Qrati datata 28 ta’ Gunju 2005 li permezz taghha nforma lill-Qorti li l-kuratur li jmissu t-turn huwa Dr. Martin Fenech.

Rat il-verbal tas-seduta mizmuma mill-Assistent Gudizzjarju fil-15 ta’ Settembru 2005.

Rat il-verbal tal-5 t’Ottubru 2005 fejn il-konvenuta ddikjarat li ma topponix ghad-dikjarazzjoni ta’ annullament. Il-kawza giet differita ghas-sentenza ghall-31 ta’ Jannar 2006 bil-fakolta’ li l-attur jipprezenta nota t’osservazzjonijiet fi zmien ghoxrin gurnata bil-visto / notifika lid-difensur tal-kontro-parti li jkollu l-istess terminu ghal nota responsiva. Aktar tard deher l-avukat Dr. Martin Fenech li ha konjizzjoni tal-verbal ta’ l-istess seduta.

Rat in-nota ta’ sottomissjonijiet ta’ l-attur datata 27 t’Ottubru 2005 u dik tal-konvenuta tal-15 ta’ Novembru 2005.

Rat id-dokumenti esebiti.

Rat l-atti kollha l-ohra tal-kawza.

II. KONSIDERAZZJONIJIET.

(i) PRINCIPJI LEGALI.

Illi l-attur ibbaza l-premessi ta’ citazzjoni tieghu ghal dikjarazzjoni ta’ annullament taz-zwieg fuq l-**artikolu 19 (1) sub-incizi (d), (f) u (h) ta’ l-Att tal-1975 Dwar iz-Zwieg**. Illi dan jipprovdi s-segwenti:-

Illi l-attur jissottometti illi z-zwieg bejnu u bejn il-konvenuta ghandu jigi dikjarat null *inter alia* a bazi ta’ l-**artikolu 19 (1) (d) tal-Kap 255** li jghid li hemm nullita’ taz-zwieg:-

“jekk il-kunsens ta’ xi wahda mill-partijiet ikun vizzjat b’difett serju ta’ diskrezzjoni ta’ gudizzju fuq il-hajja mizzewga, jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali taghha, jew b’anomalija psikologika serja li taghmilha mpossibbli ghal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg.”

Illi l-attur jghid li l-kunsens kien vizzjat miz-zewg partijiet, u jigi nnutat li dwar dan is-sub-artikolu din il-Qorti kif presjeduta diga’ kellha okkazjoni tezaminah, u ghalhekk taghmel referenza ghas-sentenza **“Joseph Borg vs Maria Nicolina Cutajar gja` Borg”** (Cit. Nru. 1564/97/RCP – deciza fil-21 ta’ Ottubru 1999) u ghall-principji hemm enuncjati.

Illi fis-sentenza **“Kevin Spiteri vs Avukat Dr. Renzo Porsella-Flores et noe”** (Cit. Nru. 2443/97/RCP – deciza 18 ta’ Jannar 2000) il-Qorti ghamlet referenza ghall-espozizzjoni ta’ ***Viladrich***:

“Thus, there is grave lack of discretion of judgement when it is proven that a contracting party lacks intellectual and volitional maturity necessary to discern, in view of binding oneself in an irrevocable manner, the essential rights and duties of marriage, which are the object of mutual surrender and acceptance. The discretion of judgement refers to that degree of maturity of comprehension and of will of the contracting parties which enables them to give and receive each other, through a juridical bond, in a unique community of life and love. This community is indissolubly faithful, ordered to the good of the spouses as well as to the procreation and education of the offspring” (***Viladrich, P.J.,*** **“Matrimonial Consent in Code of Canon Law Annotated.”** (Montreal, 1993), p. 686).

Illi kwantu ghall-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg, din il-Qorti tifhem li, fin-nuqqas ta' definizzjoni jew indikazzjoni fil-**Kap. 255**, dawn l-obbligazzjonijiet essenzjali huma

dawk li fis-socjeta` Maltija dejjem u nvarjabbilment gew ritenuti bhala l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg. Dawn huma *"the obligation concerning the conjugal act or carnal union, as bodily union and basis of procreation; the obligation of the community of life and love as an expression of the union between man and woman, mutual well-being, which is inseparable from the provision of an environment conducive to the reception and education of children; and the obligation to receive and bring up children within the context of a conjugal community. It is important to remember that these essential obligations must be mutual, permanent, continuous, exclusive and irrevocable so that there would be incapacity if one of the contracting parties should be, due to a psychological cause, incapable of assuming these obligations with these essential characteristics" (**Viladrich, P.J.**, op.cit., p. 687).*

Illi wkoll fis-sentenza **"Alexandra *sive* Sandra Farrugia vs Raymond Farrugia"** (P.A. (VGD) 10 ta' Settembru 1997) inghad wkoll li:-

*"Kwantu ghad-difett serju ta' diskrizzjoni ta' gudizzju – **artikolu 19 (1) (d)** – biex ikun hemm nuqqas serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju jrid ikun hemm inkapacita' psikika (mhux necessarjament anomalija psikologika fis-sens mediku psikjatriku) jew kostituzzjonali li wiehed jaghraf u jirrifletti, jew li jiddeciedi liberalment, fuq l-oggett tal-kunsens matrimonjali (**"Isabelle Zarb vs Stephen Attard"** – P.A. 21 ta' Novembru 1995). Mhix ghalhekk kwistjoni ta' nkompatibbilta' ta' karattru, jew ta' decizjoni jew decizjonijiet zbaljati. Il-paragrafu **(d)** ikompli jitkellem dwar "anomalija psikologika serja li taghmilha mpossibbli ghal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg." Il-Qorti tosserva li l-ligi taghna tirrikjedi mhux biss anomalija psikologika tkun wahda serja, izda li tkun taghmilha mpossibbli mhux sempliciment difficli, li wiehed jaqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg ossia jassumihom."*

Illi ghalhekk b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju l-legislatur ma riedx ifisser semplicement kwalsiasi stat ta' mmaturita' li parti jew ohra fiz-zwieg tista' tkun fiha fil-

mument li jinghata l-kunsens reciproku (**"Nicholas Agius vs Rita Agius gja' Caruana"** – P.A. (VDG) tal-25 ta' Mejju 1995).

Illi li kieku l-legislatur irrikjeda maturita' shiha u perfetta, ftit jew a dirittura ebda zwieg ma kien ikun validu. In-nuqqas ta' *'discretio judicii'* hu kuncett guridiku ntrinsikament marbut mal-kapacita' ta' parti jew ohra fiz-zwieg li taghti l-kunsens liberu u xjenti taghha ghar-rabta taz-zwieg. Kif jispjega l-gurista ***Colagiovanni*** meta sostna li:-

"Il matrimonio, in quanto patto ossia "foedus" … … richiede una capacita' intelletuale e volitiva al di sopra di ogni altro contratto che e' per lo meno rescindibile, in casi determinati dalla legge, richiede quindi una integrita` di mente e di liberta', dato che … … si tratta di assumersi una 'servitus' per tutta la vita" (**Forum,** 1990, Vol. 1 part I, p. 72).

Illi pero' kif gja' nghad, b'immaturita' jew difett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju d-dottrina u l-gurisprudenza *"non si riferiscono ad una piena e terminale maturita', non esigono nei nubenti una conoscienza perfetta ed esaustiva di cio` che comporta il matrimonio, non richiedono una preveggenza chiara ed assoluta di cio` che puo compartare la vita coniugale, ne' un perfetto equilibrio volitivo-affettivo, ne` infine una conscienza perfetta delle motivazioni della scelta matrimoniale. Ecco perche' riesce piu' appropriato l' uso del termine discrezione di giudizio, che fa riferimento ad un certo discernimento ma non implica il raggiungimento di una maturita' piena"* (***Pompedda, M.F.,*** **"Il Consenso Matrimoniale in Grocholewski"** – ***Pompedda – Zagglia***, **"Il Matrimonio nel Nuovo Codice di Diritto Canonico"** (Padova, 1984), pagna 46).

Illi kif gie affermat diversi drabi minn din il-Qorti, inkluz fis-sentenza **"Alessandra *sive* Sandra Mc Monagale qabel Mamo vs Mario Mamo"** *(P.A. (VDG) 26 ta' Ottubru 2000)* ikun hemm id-difett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju fis-sens ta' l-ewwel parti tal-paragrafu **(d)** imsemmi kemm-il darba jirrizulta li, *"fil-mument ta' l-ghoti tal-kunsens*

matrimonjali, parti jew ohra tkun priva b'mod sostanzjali, ossia gravi, minn dik il-fakolta` kritiko-estimativa jew kritiko-valutativa dwar l-oggett tal-kunsens taz-zwieg, jew minn dik il-maturita' affettiva li hija presuppost ghal ghazla libera dwar l-imsemmi oggett. Id-difett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju, ghalhekk, ma hux semplicement nuqqas ta' hsieb, nuqqas ta' riflessjoni; anqas ma jfisser li wiehed jaghmel ghazliet jew jiehu decizjonijiet zbaljati – infatti decizjoni jew ghazla zbaljata hi perfettament kompatibbli ma' diskrezzjoni ta' gudizzju" (ara, **"Emanuel Camilleri vs Carmen Camilleri"**, (P.A., 10 ta' Novembru 1995).

Illi l-istess sentenza tkompli tghid *"li parti fiz-zwieg ma tkunx fehmet sufficjentement, fis-sens li ma tkunx hasbet bizzejjed jew ma tkunx irriflettiet bizzejjed fuq il-hajja mizzewga jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali tal-hajja mizzewga, ma jammontax necessarjament ghal difett (serju) ta' diskrezzjoni ta' gudizzju (**"Selina-Maria Vella Haber vs Joseph Gatt"**, P.A., 15 ta' April 1996)."*

Illi ghalhekk biex ikun hemm in-nuqqas jew difett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju kif ravvizat fl-**artikolu 19 (1) (d)** irid ikun hemm l-inkapacita' psikika (mhux necessarjament anomalija psikologika fis-sens mediku / psikjatriku) jew kostituzzjonali li wiehed jaghraf u jirrifletti, u li jiddeciedi liberament, fuq l-oggett tal-kunsens matrimonjali (ara f'dan is-sens, fost ohrajn**, "Jacqueline Cousin vs Bernard Simler",** P.A., 3 ta' Gunju 1998; **"Roseanne Cassar vs Kenneth Cassar",** P.A. 19 ta' Ottubru 1998; u **"Carmelo Grima vs Mary Andrews"**, P.A., 2 ta' Novembru 1998).

Illi proprju ghalhekk ukoll il-legislatur jirrikjedi li d-difett ta' diskrezzjoni jrid ikun wiehed serju u l-anomalija psikologika tkun wahda serja.

Illi kif jispjega ***Bersini***, id-diskrezzjoni ta' gudizzju tikkonsisti f'zewg elementi distinti izda konkorrenti w interdipendenti:-

"La piena avvertenza e il deliberato consenso … … La piena avvertenza si riferisce alla sfera intellettiva, il

deliberato consenso a quella volitiva. In altri termini, la discrezione di giudizio comprende la maturita' di giudizio e la maturita' affettiva … … … La maturita' di giudizio comporta una conoscenza critica proporzionata all' atto da compiere, agli obblighi essenziali da assumersi e ai doveri coniugali che ne derivano proiettati nel futuro. La maturita' affettiva comporta generalmente quella adequata evoluzione degli istinti, degli affetti, dei sentimenti, della emotivita' che se sono turbati o inadeguati intaccano direttamente la volonta' e possono privare della libera scelta interiore. Abbiamo cosi' una mancanza di consenso libero (immaturita' affettiva) e ponderato (immaturita' di giudizio)" (***Bersini, F.,*** **"Il Diritto Canonico Matrimoniale"** (Torino, 1994), p. 97).

Illi l-istess awtur imbaghad ikompli jispjega dwar kemm irid ikun serju d-difett ta' diskrezzjoni biex wiehed ikun jista' jghid li hemm id-difett fil-kunsens u l-konsegwenti nullita' taz-zwieg:-

"Se ci si chiede quale grado di discrezione di giudizio possa ritenersi proporzionato al matrimonio, rispondiamo anzitutto che, sia per la conoscenza intellettiva come per la deliberazione volitiva, dovra' essere maggiore di quello richiesto per peccare mortalmente e per stipulare gli altri contratti. Il motivo sta nel fatto che il consenso matrimoniale riguarda obbligazioni che si proiettano nel futuro ed e' ordinato all' assunzione di uno stato di vita che incide su tutta l' esistenza con un contratto perpetuo e irrescendibile che comporta una serie di gravi obblighi ad esso inerenti. Per dare un valido consenso, non e' sufficiente il grado di ragione col quale speculativamente uno sappia che cosa e' il matrimonio; e` necessaria la maturita' di giudizio capace di ponderare in concreto i doveri e i diritti che uno deve assumersi per tutta la vita. In altri termini, e' necessaria la discrezione non tanto per l' atto in se, al momento di emettere il consenso, quanto per gli impegni che da quell' atto derivano. Una discrezione che impegni per il futuro. Ovviamente si richiede una ponderazione degli impegni sostanziali del matrimonio e non di tutto il suo valore etico, religioso, sociale, giuridico ed economico, altrimenti ben pochi sarebbero in grado di

emettere un valido consenso. Ogni volta che i contraenti abbiano raggiunto l' eta prescritta dal legislatore per poter contrarre matrimonio, si presume che essi siano in possesso della debita discrezione di giudizio; tale presunzione, tuttavia, ammette prove in contrario. Pertanto, qualora si possa dimostrate, per qualsiasi motivo, la capacita' intellettiva e volitiva sopra descritta sia gravamente alterata o addirittura mancante, si dovra' ritenere che il vincolo matrimoniale sia nullo per difetto di discrezione di giudizio" (*ibid.* pp. 97-98).

Illi hawnekk il-Qorti pero', tixtieq tippreciza li ghazla libera, kunsens hieles, ghar-rabta taz-zwieg mhux sinonimu mal-kuncett ta' ghazla facli, u dan kif gja' gie ndikat fis-sentenzi fuq kwotati, tant li nghad li:-

"… … se il sogetto non e' in grado di superare [i] condizionamenti interiori, allora si dira' che la scelta di lui non e' stata libera; lo sara' invece qualora pur pressato da tali impulsi provenienti dal proprio psichismo, da un' affettivita' non sufficientemente matura o anomala, e quindi anche di fronte a conflitti interiori, sara' stato capace di superarli, di dominarli razionalmente, di scegliere con autonomia ... ... In ogni caso, i nubenti debbono aver coscienza di assumere vere obbligazioni (e reciprocamente di concedere veri diritti) di creare cioe' col matrimonio un patto che vincola a un comportamento idoneo e adeguato alla specifica societa' coniugale, sia nei rigwardi dell' altra parte sia nei riguardi della prole" (***Pompedda, M.F.,*** **"Incapacita' di Natura Psichica in Matrimonio Canonico: Fra Tradizione e Rinnovamento"** (Bologna, 1991), pp. 231, 233).

Illi kwantu ghad-difett fil-kunsens dovut ghall-anomalija psikologika serja li taghmilha mpossibbli ghal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg, il-ligi taghna, bhad-dritt kanoniku **(Can. 1095 (3))** tirrikjedi mhux semplici diffikulta' izda mpossibbilta' li wiehed jaqdi ossia jassumi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg. Inkapacita' jew impossibbilta' vera f'dan il-kuntest hi ipotizzabbli biss fil-prezenza ta' anomalija psikologika serja li, independentement minn kif wiehed jaghzel li jiddefiniha

jew jiklassifikaha fil-kamp tal-psikjatrija jew tal-psikologija, tintakka sostanzjalment il-kapacita' *"di intendere e / o di volere"*. *"L' incapacita' di assumere gli oneri essenziali della vita coniugale"*, kif jghid ***Bersini***, *"rende la persona inabile al matrimonio, anche nell' ipotesi … … che al momento di contrarre le nozze abbia avuto la discrezione di giudizio sufficiente per un valido consenso"* (*op. cit.,* p. 99).

Illi ghal dak li jirrigwarda l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg, din il-Qorti tifhem li, fin-nuqqas ta' definizzjoni jew indikazzjoni fil-**Kap. 255**, dawn l-obbligazzjonijiet essenzjali huma dawk li fis-socjeta' Maltija dejjem u nvarjabbilment gew ritenuti bhala l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg.

Illi dawn huma *"the obligation concerning the conjugal act or carnal union, as bodily union and basis of procreation; the obligation of the community of life and love as an expression of the union between man and woman, mutual well-being, which is inseparable from the provision of an environment conducive to the reception and education of children; and the obligation to receive and bring up children within the context of a conjugal community. It is important to remember that these essential obligations must be mutual, permanent, continuous, exclusive and irrevocable so that there would be incapacity if one of the contracting parties should be, due to a psychological cause, incapable of assuming these obligations with these essential characteristics"* (***Viladrich, P.J.,*** *op. cit.*, p. 687).

Illi ta' l-istess portata huma s-sentenzi **"Anthony Gaffiero vs Juanita Gaffiero nee' Sultana"** (P.A. (VDG) 17 ta' Novembru 2000 u **"Anna Galea vs John Walsh"**, (P.A. (VDG) tat-30 ta' Marzu 1995). Inerenti ghalhekk f'dawn l-obbligazzjonijiet hemm l-obbligu tal-partijiet li jaghtu lilhom infushom lil xulxin fit-totalita' taghhom sabiex tigi stabbilita bejniethom *"the community of life and love"*.

Illi fl-ahharnett din il-Qorti taghmel riferenza ghal dak li nghad fis-sentenza fl-ismijiet **"Nathalie O'Toole vs**

Patrick O'Toole" (P.A. (N.A.) 25 ta' Marzu 2002) fejn intqal li:-

"Il-kunsens moghti fiz-zwieg skond din l-istess gurisprudenza mhuwiex dak il-kunsens semplici rikjest fil-kuntratt in generali ghaliex il-kuntratt taz-zwieg huwa wiehed "sui generis" u ta' ordni pubbliku. Illi ghalhekk il-partijiet f'"kuntratt ta' zwieg mhux biss irid ikollhom il-kapacita' li jaghtu dak il-kunsens, izda li l-istess irid jigi moghti bl-aktar mod liberu u xjenti ghal dak kollu li tirrikjedi r-rabta taz-zwieg. Il-kuntratt taz-zwieg ghandu jigi apprezzat mhux biss bl-ghajnejn oggettivi tal-ligi, izda jrid isib is-sinifikat tieghu fir-relazzjonijiet ta' koppja u l-iskop ahhari taz-zwieg, cjoe' li tnejn minn nies jaghtu lilhom nfushom lil xulxin ad eskluzjoni ta' kollox u kulhadd. Meta ghalhekk ghal xi raguni jew ohra dak il-kunsens ma jkunx gie moghti bil-konoxxenza shiha ta' dak li jgib mieghu z-zwieg, allura jinholoq dubju kemm dak il-kuntratt matrimonjali huwa wiehed validu."

Illi kif inghad fis-sentenza **"Al Chahid vs Mary Spiteri"** (P.A. (RCP) 5 ta' Gunju 2002) *inoltre* l-kunsens irid ikun wiehed tali li permezz tieghu l-parti li tesprimih trid tkun konxja ta' l-obbligi, id-dmirijiet u r-responsabbiltajiet li ggib maghha l-hajja mizzewga bhalma huma l-elementi ta' unjoni permanenti, esklussiva u rrevokabbli.

Illi dawn il-principji kollha gew kkonfermati f'diversi sentenzi moghtija minn din il-Qorti nkluzi **"Maria Rita Calleja vs Mohamed Ben Mohamed Khemiri"** (P.A. (RCP) 17 ta' Frar 2000); **"Nicolai Balzan vs Simone Cremona"** (P.A. (RCP) 9 ta' Marzu 2000); **"Ousama Sadalah vs Doris Tanti"** (P.A. (RCP) 4 ta' April 2000); **"Josephine Gabriel vs Dr. Georg Sapiano et nomine"** (P.A. (RCP) 8 ta' Novembru 2000); **"Josette Lungaro mart Jesmond Lauro vs Jesmond Lauro"** (P.A. (RCP) l-1 ta' Frar 2001); **"Mazen Dadouch vs Maria Dadouch xebba Galea"** (P.A. (RCP) 22 ta' Marzu 2002); **"Albert Grech vs Josette Grech"** (P.A. (RCP) 30 ta' April 2002); **"Marco Tanti vs Catherine Azzopardi"** (P.A. (RCP) 30 ta' Mejju 2002); u **"Giulio Farrugia vs Raquel Anne Farrugia"** (P.A. (RCP) 29 ta' Mejju 2002); **"Suzanne *sive***

Sue Rossi vs Benjamin sive Benny Bugeja" (P.A. (RCP) 27 ta' Gunju 2002); **"Lorraine Zammit vs Gordon Zammit"** (P.A. (RCP) 27 ta' Gunju 2002); **"Mariella Balzan vs Oswan Murat Kiran"** (P.A. (RCP) 27 ta' Gunju 2002); u **"Ruth Formosa vs Ahmed Enan"** (P.A. (RCP) 27 ta' Gunju 2002) **"John Richards vs Mary Richards nee' Gatt"** (P.A. (RCP) 30 ta' Ottubru 2002; **"Hector Cassola vs Marguerite Cassola"** (P.A. (RCP) 30 ta' Ottubru 2002; **"George Ciantar vs Patricia Ciantar"** (P.A. (RCP) 31 ta' Ottubru 2002; **"Simon Camilleri vs Dr. Leslie Cuschieri et nomine"** (P.A. (RCP) 13 ta' Novembru 2002) fost ohrajn.

Illi l-azzjoni attrici qed issir wkoll a bazi ta' l-**artikolu 19 (1) (f) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta** *stante* li l-attur jallega li l-kunsens taz-zewg partijiet kien ukoll hekk vizzjat

Illi fl-**artikolu 19 (1) (f)** jinghad li z-zwieg ikun null:-

"jekk il-kunsens ta' xi wahda mill-partijiet ikun inkiseb bl-eskluzjoni pozittiva taz-zwieg innifsu jew ta' xi wiehed jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga, jew tad-dritt ghall-att taz-zwieg."

Illi dan is-sub-artikolu wkoll gie diskuss u ezaminat fis-sentenza **"Nicolai Balzan vs Simone Cremona"** minn din il-Qorti kif presjeduta (Cit. Nru. 1019/98/RCP – deciza fid-9 ta' Marzu 2000) u **"Mark Spiteri vs Susan Margaret Spiteri"** (P.A. (RCP) 27 ta' Frar 2001) u a skans ta' ripetizzjoni qed issir referenza ghall-principji hemm enuncjati. Illi *inoltre* fis-sentenza **"Theresa Taguri nee Spiteri vs Avukat Christopher Cilia et noe"** (Cit. Nru. 3130/96/NA – deciza P.A. (NA) fl-10 ta' Novembru 1999) gie ritenut illi:-

"Fl-interpretazzjoni ta' dan is-sub-inciz gie ritenut mill-Qorti taghna illi l-eskluzjoni pozittiva ma kellhiex necessarjament tirrizulta biss minn xi haga espressa direttament izda setghet tigi espressa bl-imgieba ta' xi parti fil-perjodu mmedjatament qabel u wara li jkun inkiseb l-istess kunsens."

Illi ta' l-istess portata hija s-sentenza **"Josette Lungaro mart Jesmond Lauro vs Jesmond Lauro"** (P.A. (RCP) l-1 ta' Frar 2001); **"Joseph Gabriel vs Dr. Georg Sapiano *nomine"*** (P.A. (RCP) 8 ta' Novembru 2000); **"Carmen El Shimi gja' Tanti vs Ibrahim Mohamed Mohamed Ibrahim El Shimi"** (P.A. (NA) 20 ta' Gunju 2000); **"Mary Rose Abder Rahim vs Esam Abder Rahim"** (P.A. (NA) 31 ta' Mejju 2000); **"Ousama William Hfez Sadallah vs Doris Dalli"** (P.A. (RCP) 4 ta' April 2000) u **"Albert Grech vs Josette Grech"** (P.A. (RCP) 30 ta' April 2002 Cit. Nru. 793/01/RCP) u diversi sentenzi li kkonfermaw l-istess principji u ghalhekk issir riferenza ghall-istess.

Illi l-**artikolu 19 (1) (f) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta** jikkonsidra kemm is-simulazzjoni totali *('colorem habens', 'substantiam vero nullam')* kif ukoll dak parzjali *('colorem habens', 'substantiam vero alteram')* tal-kunsens.

Illi rigward it-tifsira tal-frasi *"eskluzjoni pozittiva taz-zwieg innifsu"*, jew kif maghruf ukoll bhala simulazzjoni totali, l-Qorti fil-kawza **"Bonnici vs Bonnici"** (P.A. 30 ta' Lulju 1982) qalet illi biex ikun hemm simulazjoni totali jrid jigi ppruvat il-*'finis operis'* taz-zwieg gie effettivament eskluz mill-vera rieda ta' parti jew ohra, ghalkemm formalment tkun sehhet ic-celebrazzjoni taz-zwieg.

Illi fis-sentenza **"Cali vs Dr. Albert S. Grech nomine*".*** (P.A. 22 ta' Gunju 1988) il-Qorti qalet illi jekk tmur ghac-cerimonja tat-tieg u nternament tissostitwixxi l-ideat tieghek fuq x'inhu zwieg jew inkella xort'ohra teskludi l-veru kuncett taz-zwieg, hi forma ta' simulazzjoni totali. Fid-decizjoni **"Galea vs Walshi"** (P.A. 30 ta' Marzu 1995) il-Qorti spjegat simulazzjoni bhala *"meta l-atti, gesti jew kliem esterni ma jikkorrispondux ghall-kunsens intern li jkun inghata".* Illi fis-sentenza **"Muscat vs Borg Grech"** (P.A. - 14 ta' Awissu 1995) il-Qorti spjegat il-kuncett ta' simulazzjoni b'dawn il-kliem:-

"Ghalhekk min esternament ikun wera li qed jaghti l-kunsens matrimonjali izda jkun internament u b'att pozittiv

tal-volonta' tieghu qed jichad il-kunsens ghal dak iz-zwieg ikun qed jissimula l-kunsens tieghu."

Illi kif gie nsenjat fid-decizjoni fi-ismijiet **"Francesco Teuma vs Luigi Camilleri et"**, (K. 1 ta' Ottubru 1884 - Vol. X, p. 912) :-

"a poter dedursi la invalidita dell'atto e' necessario che risulti chiaro, che cio' che si contrattava non era la yenta, ma una simulazione, cioe' fictio seu ostensio falsi pro vero."

Illi fil-kawza **"Anthony Gallo vs Dr. Anthony Cutajar *et nomine*"** (P.A. (RCP) 28 ta' Mejju 2002) inghad li *"meta wiehed jitkellem dwar l-eskluzjoni taz-zwieg jew wiehed mill-elementi essenzjali tieghu, wiehed irid jifli jekk il-kontendenti jew wiehed minnhom, allavolja hu kapaci jaghti l-kunsens validu taz-zwieg, pero' bl-att tieghu qabel u fil-hajja mizzewga, jew bl-ommissjoni tieghu, eskluda a priori certu obbligi essenzjali tal-hajja mizzewga, cjoe' ssimula lkunsens tieghu totalment fejn eskluda a priori z-zwieg, jew inkella fejn filwaqt il-kunsens hu jew hi eskludew xi wahda jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga, u cjoe' saret simulazzjoni parzjali."*

Illi fil-fatt din il-Qorti taqbel ma' l-istess definizzjoni u fil-fatt fis-sentenza **"Al Chahid vs Mary Spiteri"** (P.A. (RCP) 5 ta' Gunju 2002 inghad li *"wiehed jinnota li taht l-**artikolu 19 (1) (f)** trid issir distinzjoni cara bejn zwieg li jfalli minhabba cirkostanzi li jirrizultaw waqt iz-zwieg, u zwieg li jfalli ghax wiehed mill-partijiet minn qabel ma ta l-kunsens tieghu kien gja' mentalment dispost li ma jottemprax ruhu ma' xi wahda jew aktar mill-obbligi matrimonjali. Fl-ewwel ipotesi hemm ir-ragunijiet li jaghtu lok ghas-separazzjoni u fit-tieni ipotesi hemm l-estremi ta' l-annullament taz-zwieg."*

Illi fil-fatt ghal dak li jolqot il-kuncett ta' *"l-eskluzjoni pozittiva ta' xi wiehed jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga"*, u cjoe' simulazzjoni parzjali, il-Prim' Awla tal-Qorti Civili fil-kawza **"Abdel Wahed vs Dr. Yana Micallef Stafrace et"** (P.A. (NA) 14 ta' Lulju 1994)

elenkat l-element essenzjali taz-zwieg bhala li jikkonsistu fil-*"komunjoni tal-hajja konjugali, l-indissolubbilta' tar-rabta taz-zwieg, id-dritt ghall-fedelta' u d-dritt ghall-prokreazzjoni ta' l-ulied"*. L-istess elementi gew ikkonfermati wkoll fil-kawza **"Aquilina vs Aquilina"** (P.A. (NA) 30 ta' Jannar 1991) u fis-sentenza **"Grech vs Grech"** (P.A. (NA) 9 ta' Ottubru 1990). Dawn huma wkoll l-elementi fil-ligi kanonika.

Illi l-komunjoni tal-hajja konjugali u l-*'consortium vitae'* tikkomprendi zewg elementi u cjoe' l-imhabba konjugali u r-responsabbilta' tal-familja. Kif qalet din il-Qorti fid-decizjoni **"Magri vs Magri"** (14 ta' Lulju 1994):-

"Jekk din il-'consortium vitae' hija nieqsa, l-oggett innifsu tal-kunsens taz-zwieg huwa wkoll nieqes. Din il-'consortium vitae' tikkomprendi zewg elementi li huma l-imhabba konjugali u r-responsabbilta' tal-familja."

Illi fil-fatt l-element ta' l-indissolubbilta' taz-zwieg jehtieg li l-kunsens ikun ibbazat fuq rabta dejjiema bejn ragel u mara wahda, mibnija fuq il-fedelta' u formazzjoni tal-familja. Il-Ligi Maltija tippresupponi *'iuris tantum'* dan l-element ta' indissolubbilta' fiz-zwieg.

Illi fil-fatt, **J. *Edwards Hudson*** (pg. 164-165), jispjega car li *"indissolubility can be excluded from consent in two different ways: either because the spouse, knowing the true nature of marriage, nevertheless contract with the understanding that he will have the option of dissolving the bond and recovering his former free status, or because the spouse formulates his own doctrine on marriage, from which the idea of indissolubility is absent and to which he adheres totally with both intelligence and will power."*

Illi wkoll, ***D.J. Burns***, fil-kummentarju tieghu (**"Matrimonial Indissolubility: Contrary Conditions. A Historical Synopsis and Commentary"** pg.151) jghid li *"it is not necessary that this intention* (i.e. li teskludi l-indissolubbilta') *was formulated as an express agreement, it can be inferred either from an explicit declaration of one*

or both parties, or consequent on certain words or actions implying that effect, or as a result of the narration of the circumstances of the contract."

Illi l-attur ibbaza t-tielet premessa tieghu fuq is-**sub-inciz 19 (1) (h) tal-Kap 255** fejn jinghad illi hemm nullita' taz-zwieg:-

(h) *"jekk xi wahda mill-partijiet, ghalkemm ma tkunx interdetta jew marida, ma kellhiex fiz-zmien li sar iz-zwieg, ukoll minhabba raguni temporanja, setghat intelletwali jew ta' rieda bizzejjed biex jinholoq kunsens ghaz-zwieg."*

Illi dwar it-tielet (3) premessa tal-attur u cjoe' l-**artikolu 19 (1) (h) tal-Kap 255** l-attur ippremetta illi l-partijiet ma kellhomx fiz-zmien li sar iz-zwieg, setghat intelletwali jew ta' rieda bizzejjed biex jinholoq kunsens ghaz-zwieg.

Illi dan l-artikolu jitkellem dwar persuna, li ghalkemm mhux interdetta jew marida, ma kellhiex fiz-zmien li sar iz-zwieg, ukoll minhabba raguni temporanja, setghat intelletwali jew ta' rieda bizzejjed biex jinholoq kunsens ghaz-zwieg. Ghalhekk, apparti interdizzjoni jew mard mentali, dan l-artikolu jinkludi wkoll stat mentali temporanju li jaghmilha mpossibbli ghal persuna li jaghti kunsens validu. Ezempji ta' dan hu jekk persuna tkun taht l-effett tax-xorb, tad-droga, jew ta' dipressjoni.

Illi ***John R. Keating***, fil-ktieb tieghu **"The Bearing of Mental Impairment on the Validity of Marriage. An Analysis of Rotal Jurisprudence"** f'pagna 104 jaghti dan l-ezempju:-

"Let us take the case of the man who has determined to marry a certain girl but to carry him through the ordeal, gets drunk and expresses consent in such a state. The marriage, if it is null, is null not because of insufficient internal will, but because the act of manifestation was not a human act, a juridical act, an act capable of juridically signifying a virtually persevering internal will."

(ii) APPREZZAMENT TAL-PROVI.

Illi mill-provi prodotti jirrizulta illi l-partjiet izzewgu fl-Ingilterra fil-21 ta’ April 1978 fid-distrett ta’ Portsmouth, kif jidher mic-certifikat taz-zwieg esebit bhala Dok. “A” a fol. 5 tal-pocess. Dak iz-zmien l-attur kellu tnejn u ghoxrin sena filwaqt li l-konvenuta kellha ghoxrin. Jidher li l-partijiet isseparaw permezz ta’ kuntratt pubbliku datat 11 ta’ Jannar 1994 esebit bhala Dok. “A” a fol. 17 sa 20 tal-process u minn dan l-istess kuntratt jidher u jirrizulta li l-istess koppja kellha tlett itfal Lisa, David u Adrian, imsemmija wkoll fil-kuntratt ta’ separazzjoni fl-atti tan-Nutar Carmel Gafa’ u fuq indikat.

Illi fl-ewwel lok jinghad li dan l-annullament gie ghall-ewwel oppost mill-konvenuta, izda jidher li wara li xehdet proprju fl-ahhar seduta quddiem il-Qorti datata 5 ta’ Ottubru 2005, hija ddikjarat li ma topponix ghal dikjarazzjoni ta’ annullament taz-zwieg. Minn hawn jidher li hija bidlet il-pozizzjoni taghha minn dak li hija stess eccepiet fin-nota ta’ l-eccezzjonijiet taghha datata 2 ta’ Settembru 2004.

Illi din il-Qorti pero’ thoss li huwa doveruz min-naha taghha li tirrileva li anke jekk il-partijiet illum jidher li skond dan il-verbal qed jaqblu li hemm kaz ta’ annullament taz-zwieg, xorta wahda din il-Qorti trid tkun konvinta li oggettivament hemm kaz veru ta’ annullament taz-zwieg. Dan qed jinghad ghaliex hemm prezunzjoni legali wkoll favur il-validita’ taz-zwieg peress li l-istitut taz-zwieg huwa ta’ ordni pubbliku bhal fil-kaz **“Johanna Parnis England vs Stefan Borg Manduca”** (P.A. (RCP) deciz fit-30 ta’ Gunju 2005).

Illi jista’ jkun li tali dikjarazzjoni ta’ annullament taz-zwieg tkun konvenjenti ghall-partijiet, specjalment meta l-konvivenza bejniethom ma tkunx aktar possibbli, jew bhal dan il-kaz meta l-partijiet isseparaw bonarjament. F’dawn it-tipi ta’ kazi l-Qorti ma tistax toqghod ghall-konvenjenza tal-partijiet, ghaliex altrimenti tkun qed tohloq rimedju mhux moghti mill-Ligi, u f’dan is-sens din il-Qorti taqbel perfettament ma’ dak li ntqal f’dan ir-rigward fil-kawza ta’ din il-Qorti diversament presjeduta fl-ismijiet **“Carmel**

Farrugia vs Pauline Farrugia” tat-28 ta’ Gunju 1987 u fis-sentenzi ta’ din il-Qorti kif presjeduta **“Wilma Vancell vs Joseph Vancell”** (P.A. (RCP) Novembru 2004); **“Caroline Grech vs Ian Borg”** (P.A. (RCP) 28 ta’ Ottubru 2004); u **“Anthony Azzopardi vs Rita Azzipardi”** (P.A. (RCP) - 30 ta’ Novembru 2004).

Illi fil-fatt l-ezami li trid taghmel din il-Qorti huwa dak li quddiem l-inkwadru ta’ l-allegati cirkostanzi esposti fil-kaz tara jekk tali provi jikkonvincux lill-gudikant li saret il-prova necessarja skond il-vot tal-Ligi ghad-dikjarazzjoni rikjesta ta’ annullament taz-zwieg, ghaliex zwieg ma jigix annullat fuq semplici xewqa tal-partijiet izda a bazi tar-rekwiziti legali stabiliti mill-ligi. F’dan is-sens wiehed jirreferi gha-sentenza **“Christine Ellul vs Brian Ellul”** (Cit. Nru 27/1999).

Illi wkoll trid issir differenza minn ragunijiet li jaghtu lok ghall-separazzjoni personali u ragunijiet li jaghtu lok ghal annullament taz-zwieg. Filwaqt li ta’ l-ewwel jirreferu ghal zwieg validu u kunsens validament moghti ghaz-zwieg, fil-kors taz-zwieg jinqalghu problemi li jaghtu lok ghat-terminazzjoni ta’ l-obbligu ta’ konvivenza bejn il-partijiet, filwaqt li fil-kaz ta’ annullament taz-zwieg, il-provi ghandhom jirreferu u jindikaw vizzju ta’ kunsens fil-mument taz-zwieg, li allura jrendi l-istess celebrazzjoni taz-zwieg nulla u bla effett.

Illi fil-fatt din il-Qorti thoss li minkejja li jidher li konvenuta fl-ahhar seduta sostniet li hija ma kinitx qed topponi dikjarazzjoni ta’ annullament taz-zwieg, a bazi ta’ l-atti processwali l-istess allegata nullita’ taz-zwieg ma gietx ippruvata mill-attur ghas-sodisfazzjon ta’ din il-Qorti. Anzi jinghad li din il-Qorti ma hija bl-ebda mod konvinta li hemm bazi ta’ annullament ghal dan iz-zwieg u certament ma giex ippruvat li l-kunsens ta’ xi parti ghal dan iz-zwieg kien vizzjat kif allegat. Fuq kollox lanqas l-allegazzjoni attrici ma giet ippruvata. Dan qed jinghad peress li l-verzjonijiet tax-xhieda moghtija miz-zewg kontendenti huma totalment differenti u kontrastanti.

Illi dan ma jfissirx li ma kienx hemm dizgwid matrimonjali jew li l-koppja ma kellhiex diffikultajiet fiz-zwieg. Anzi jidher li kien hemm diffikultajiet serji fl-istess zwieg, u matul is-snin li l-istess koppja damet tghix flimkien u kellha tliet itfal, li wasslu ghall-bazi ta' firda personali. Pero' dan kollu bl-ebda mod ma jaffettwa l-kunsens ta' xi parti minnhom ghall-istess zwieg.

Illi fil-fatt jidher li l-partijiet ghexu flimkien ghal hafna snin u kien biss fis-sena 1993 li r-relazzjonijiet taghhom sfaxxaw, tant li sena wara sar il-kuntratt ta' separazzjoni. Il-partijiet iltaqghu fis-sena 1976 u zzewgu fl-Ingilterra fit-22 ta' April 1978. Kienu ltaqghu f'Malta waqt li l-konvenuta kienet fuq btala. Hija rritornat lura Malta tfittex lill-attur u regghu bdew johorgu flimkien. Minn hawn l-attur thajjar li jmur maghha l-Ingilterra anke peress li haseb li jkun possibbli aktar ghalih li jkollu karriera fil-muzika f'dak il-pajjiz. L-attur isostni li din ir-relazzjoni ma kinitx xi wahda serja, anzi jallega li dak li hajru biex jitla' maghha l-Ingilterra kien pjuttost biex jittanta jfittex karriera fil-qasam tal-muzika hemmhekk. Huwa beda jghix ghand ommha sakemm wasal moment fejn gie kkuntattjat mill-Home Office li l-permess sabiex joqghod f'dak il-pajjiz kien ser jiskadi. Jghid li hadd miz-zewg partijiet ma ried li jigu lura Malta. Ghaldaqstant iddecidew li jizzewgu. Fil-fatt dan iz-zwieg gie ccelebrat fit-22 ta' April 1978. Mill-bqija fix-xhieda tieghu hemm biss bahh. L-attur jghid li *"ppruvajna naghmlu l-ghalmu taghna biex iz-zwieg taghhna jirnexxi pero' finalment ghall-habta tal-1993 ir-relazzjoni ta' bejnietna sfaxxat u finalment sseparajna legalment fil-11 ta' Jannar 1994."*

Illi minkejja li l-attur jaghmilha cara fix-xhieda tieghu li huwa zzewweg lill-attrici biss ghaliex ried jibqa' l-Ingilterra, il-konvenuta tikkontesta dan il-fatt u ssostni li hija mill-ewwel mument li ltaqghet ma' l-attur saret thobbu, tant li wara li marret lura l-Ingilterra hija rritornat lura Malta tfittxu. Wara li sabitu, mill-ewwel regghu bdew johorgu flimkien tant li qablu li flimkien imorru jghixu pajjizha. Huma bdew jahdmu u skon il-konvenuta l-attur kien qalilha li kien ferhan hafna maghha u li *"he always told me he was certain about me to be his wife as he knew I was*

"a good and serious type of girl". He also told me numerous times during the marriage that he had "no regrets meeting me and marrying me". I had no reason to doubt his words."

Illi fil-fatt il-konvenut estenda l-permess tieghu sabiex jahdem u jghix fl-Ingilterra ghal sitt xhur. Dan ghamlu anke peress li t-tnejn li huma ma riedux jinfirdu u lanqas li jigu lura jghixu hawn Malta flimkien. Imbaghad iddecidew li jizzewgu. Kellhom sitt xhur sabiex jahsbu dan anke meta kienu ghadhom jghixu ma' omm il-konvenuta. Minkejja dan huma xorta wahda ghazlu li jizzewgu u anke xtraw id-dar taghhom u l-konvenuta baqghet tahdem ghal hames (5) snin wara z-zwieg. Fil-fatt wara hames snin kellhom lil Lisa, imbaghad tweldilhom David, sakemm wara sentejn u nofs ohra l-konvenuta regghet harget tqila u kellhom it-tielet wild Adrian. Skond il-konvenuta kien hawn li beda d-disgwid ma' l-attur. Tghid li wara mistax-il sena z-zwieg ikkollassa u sar kuntratt ta' separazjoni fil-11 ta'Jannar 1994. Tikkonkludi minkejja dan kollu li:-

"During our married life, when things were good for us most, "A" and I did work together, and on the whole we even felt our marriage was successful. We both took marriage seriously and knew what we were doing in order to marry when we decided to."

Illi in vista ta' dan kollu din il-Qorti thoss li ma hemm ebda dubju li l-kunsens tal-konvenuta kien wiehed regolari u moghti b'sens ta' responsabbilita'. Taht dan l-aspett l-azzjoni attrici qed tigi michuda fuq kull premessa mressqa mill-attur. Dwar il-kunsens tieghu din il-Qorti thoss li l-istess attur ta l-kunsens tieghu validament u l-allegazzjoni tieghu li dan kien zwieg biss sabiex huwa jkun jista' jghix u joqghod fl-Ingilterra ma gie bl-ebda mod ippruvat. Anzi jidher li huwa kien ha d-decizjoni mhux biss li jghix fl-Ingilterra (dan ghar-ragunijiet tieghu) izda wkoll li huwa ried li jghix mal-konvenuta bhala l-mara tieghu, tant li anke hadem ukoll sabiex l-istess koppja jkollhom dar taghhom, u familja. Il-fatt li l-istess koppja kellhom problemi tant li sseparaw bonarjament ma jfissirx li l-kunsens ta' xi parti ghal dan iz-zwieg kien vizzjat. Anzi mill-provi prodotti din

il-Qorti hija konvinta li dan ma kienx il-kaz u certament li l-allegazzjonijiet attrici dwar vizzju ta' kunsens ta' xi parti, inkluz tieghu, huma kompletament bla ebda bazi. Fl-ahjar ipotesi din il-Qorti thoss li l-attur ma ppruvax l-allegazzjonijiet tieghu, anzi thoss li l-provi kollha juru li dan kien zwieg validu u l-verbal tal-konvenuta fis-seduta tal-5 ta' Ottubru 2005 ma jbiddel xejn minn dan, aktar u aktar meta x-xhieda tal-konvenuta, konformi ma' l-eccezzjonijiet taghha, jikkontradixxu b'mod effettiv kull allegazzjoni attrici.

Illi ghalhekk it-talba attrici ghandha tigi michuda.

<u>**III. KONKLUZJONI.**</u>

Illi ghalhekk ghal dawn il-motivi, din il-Qorti, **taqta' u tiddeciedi,** billi filwaqt li tilqa' l-eccezzjonijiet tal-konvenuta biss in kwantu l-istess huma b'xi mod kompatibbli ma' dak fuq deciz, **tichad t-talba attrici** *stante* li hija nfondata fil-fatt u fid-dritt ghar-ragunijiet hawn indikati.

Bl-ispejjez kollha kontra l-attur.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------